

мич ета и момчета, които били „бѣли и хубави като слънцето и луната“. . . . . Турцитѣ по цвѣтъ на кожата днесъ сж съвсемъ различни отъ тия въ времето на идването си въ Полуострова. Това се дължи на смѣсването имъ съ поробенитѣ християни Истински турски черти ще срѣщнемъ въ изолирани чисто турски заселища, и то отчасти въ чисти турски покрайнини на Мала Азия.

По ръстъ, Сливенци сж срѣдни, но снажни, плѣщести и мишчести както болшинство отъ населението край и по Балканитѣ. Високитѣ сж носѣли прекоръ *узунъ* или *дълъгъ* (дълга), а високо-тънkitѣ : *индже* (ср. въ пѣснитѣ : тънка-висока, като севлиевка ; *Индже-Войвода* и т. н.) Едритѣ (високи и снажни) се наричатъ *бабаджани*.

*Коджа*, планина-човѣкъ, а съ огледъ на юначеството, тѣлесната имъ сила : — *пехливани*, *юнаци*, *балабани*, *бабаджани* или *коджа пехливани*. Най-високия и снаженъ човѣкъ въ Сливенъ, възпѣтъ и отъ пѣснитѣ сжщевременно пехливанинъ и войвода, е билъ *Златю Кокалчоолу*. За неговия ръстъ се разправятъ работи, които съперничатъ съ тия за Крали Марко<sup>1)</sup>. Високъ човѣкъ, безъ особна тѣлесна сила или качества, се взема на присмѣхъ и се нарича *узунъ* (дингилъ)-*ахмакъ*. Женитѣ обикновено сж по-низки и по-дребни отъ мъжетѣ. Едра смѣла и тѣлесно силна жена се нарича *синовица*, *мжска синовица*, *мжска Драгана*. Въ Сливенъ нерѣдко се пѣе за *жени-войводи*, които дори често надвивавали мъже.

Низкия въобще ръстъ на българина е друго доказателство за силния биоложки отпечатъкъ на тюркскитѣ тукъ елементи, предимно прабългаритѣ, върху заваренитѣ отъ тѣхъ славяни, които подобно на тевтонцитѣ, сж високи на ръстъ.

Като психоложка причина за малкия ръстъ на робствения българинъ трѣбва да счигаме още и самото *робство*. Страхътъ и ограниченията на всѣка крачка, несъмнено сж влияли въ тоя смисълъ, „Той, казватъ въ Сливенъ, отъ страхъ и бой не порастна“, а боя покрай лежащитѣ въ робството причини, е начало и края ни Сливенската педагогика.

„Изешъ си хлѣба, за да не те завали циганчето“, или „ешъ краещникъ, за да станешъ коравъ и т. н. — сж сжщо понятия отъ Сливенската педагогика относно насочване къмъ тѣлесна сила.

На тънко-високия казватъ още „източилъ се като върлина“, а ако е жена — „дълга Мария“, отъ името иа една доскоро жива, сравнително, много висока Сливенка ; на сравни-

<sup>1)</sup> За човѣкъ съ необикновена едрина е минавалъ и Х. Димитрова другаръ *Димитър Дишлията*, който е очудвалъ всички които сж го виждали, еднакво въ България и Ромъния. Споредъ Сливенци, голѣмитѣ на бой хора, „не ги бивало за работа“ ; малкитѣ, дребнитѣ били „попишкинъ“.